

Učni scenarij: Varni na spletu

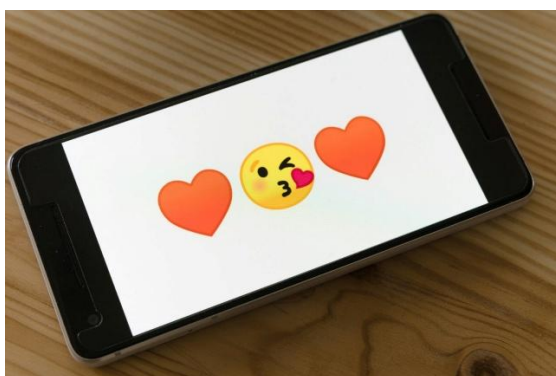
UČNI SCENARIJ	
Naslov	Varni na spletu
Ključne besede	etika, gesla, ključavnice, ključi, varnost
Povzetek	Otroci so razdeljeni v štiri manjše skupine, ki krožijo med posameznimi dejavnostmi. Vsaka dejavnost traja približno šest minut, posamezno delovno točko pa vodi vzgojiteljica oziroma pomočnica vzgojiteljice. Pri eni od dejavnosti vzgojiteljica otrokom prebere zgodbo o fantku Mihi, ki rad uporablja tablico. V zgodbi se Miha znajde v neprijetni situaciji, saj se sreča z neprijaznim sporočilom, deljenjem slike in oglasom. Po branju zgodbe se z otroki pogovorimo o tem, kaj je bilo v zgodbi prijazno in kaj neprijazno, kaj pomeni biti varen na spletu ter komu bi se zaupali oziroma povedali, če bi jih kaj na spletu prestrašilo.
Vzgojitelj/-ica	Katja Luknjar
Vrtec	VIZ vrtec Ormož, enota Velika Nedelja
Starost otrok	4–6 let
Trajanje	45 minut
Področje	Temeljna znanja RIN
Tema Ustrezno označite eno ali več temeljnih znanj RIN.	☐ Računalniški sistemi – naprave, strojna in programska oprema, odpravljanje težav; ☐ Podatki in analiza – zbiranje, shranjevanje, prikazovanje in preoblikovanje, sklepanje in modeliranje; ☐ Algoritmi in programiranje – algoritmi, spremenljivke, nadzor, modularnost, razvoj programov ; ☒ Omrežja in internet – omrežne komunikacije in organizacija, kibernetska varnost; ☒ Učinki računalništva in informatike – kultura, socialne interakcije, varnost, zakonodaja, etika.
Področje po kurikulumu za vrtce Vpišite primarno področje.	Matematika
Med področno povezovanje Vpišite morebitno področje/-a, s katerim se dejavnost povezuje.	Družba, jezik

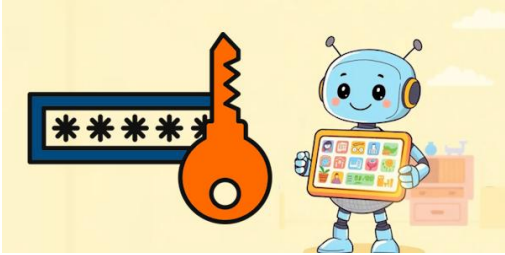
Cilj/-i področja dejavnosti Vpišite cilj/-e iz kurikuluma za vrtce.	• Razvijanje sposobnosti presojanja varnih/nevarnih spletnih vsebin. • Otrok spozna pomen gesel in varovanja osebnih podatkov. • Otrok prepozna prijazno in neprijazno vedenje na spletu. • Razvijanje zavedanja, da imamo podporo odraslih in prijateljev pri varni rabi spleta.
Konkretni cilji Opredelite konkretne cilje dejavnosti.	• Otrok spozna, da lahko neznano sporočilo, povezava in obljube skrivajo nevarnosti. • Otrok spozna, da mora biti previden in ravnati odgovorno, če naleti na sumljivo sporočilo, vsebino, povezavo na spletu. • Otrok spozna, da ne odpira neznanih povezav in ne klika na neznane vsebine. • Otrok spozna, da če naleti na sumljivo sporočilo, vsebino, povezavo na spletu, poišče pomoč ali nasvet pri odrasli osebi.
Didaktični pristop/-i Projektno učenje, problemsko učenje, izkustveno učenje, sodelovalno učenje, drugo (navedite).	1. Sodelovalno učenje 2. Izkustveno učenje 3. Raziskovalno učenje
Didaktična sredstva in pripomočki Didaktična sredstva in pripomočki, oprema in/ali materiali za izvedbo učnega scenarija.	Skupina 1 • Otrok gleda risanko. • Otrok dobi neprijazno sporočilo. • Zaklenjena ključavnica (geslo). • Otrok govori s staršem o spletu. • Slika oglaševalske pasti (veliko darilo »klikni tukaj!«). • Nasmejani prijatelji ob tablici. Skupina 2 • Barvne kartice (rdeča, modra, zelena, rumena) • Simboli (žival, številka, oblika) • Škatlica z "zakladom" (npr. sličica prijaznega spletnega uporabnika, nalepka s srčkom ipd.) Skupina 3 • Pošlješ prijatelju srček. • Nekdo napiše grdo besedo. • Pošlješ sliko brez dovoljenja. • Vprašaš odraslo osebo za pomoč. • Ignoriraš sporočilo, ki te prestraši. • Pošlješ prijazno sporočilo »Hvala!« Skupina 4 • Klobčič volne (svetla barva) • Kartonasta tablica ali računalnik kot simbol spleta

Opis dejavnosti Opreделите predvidene korake dejavnosti.	1. Otrokom v krogu prijateljstva najprej predstavim potek dejavnosti. Povabim jih, da iz vreče naključno izvlečejo kartico, na kateri je oznaka z eno od štirih barv (rumena, rdeča, modra ali zelena), ki označuje določeno postajo. Na podlagi izžrebane barve jim nato predstavim potek dejavnosti ter se z njimi dogovorimo o smeri menjave postaj, ki jo nakazujejo puščice. S sodelavko vsaka razložimo svojo postajo. 2. Pri prvi postaji si otroci ogledajo kartice s slikami in jih razvrstijo v dva kroga – v krog »varen klik« in krog »nevaren klik«. Sledi pogovor o tem, zakaj so se odločili tako, kot so se. 3. Pri drugi postaji vzgojiteljica otrokom pokaže »skrinjico z zakladom«, ki je lahko škatlica s simbolom spleta. Skupina mora zaklad odpreti le s pravim »geslom«, na primer z določenim zaporedjem barvnih simbolov. Skozi dejavnost otroci ugotovijo, zakaj je geslo pravzaprav skrivnost. 4. Pri tretji postaji vsak par otrok izžreba kartico s situacijo in jo zaigra, medtem ko preostali otroci ugibajo, ali gre za prijazno ali neprijazno vedenje na spletu. Na koncu skupaj oblikujejo »pravila prijaznega spleta«. 5. Pri četrti postaji otroci sedijo v krogu, vzgojiteljica pa drži klobčič volne. Otroci povedo, komu bi se zaupali oziroma povedali, če bi jih na spletu kaj prestrašilo. Vsak, ki pove svoj odgovor, dobi konec volne in ga poda naprej, tako da na koncu skupaj ustvarijo mrežo prijateljev.
Dejavnosti v koticu	Otrok se spontano igra – samoiniciativno organizira igro; izbira material iz učnega scenarija, ki mu je na voljo in soigralce. Po potrebi se vključuje odrasla oseba, ki bdi na neočitni ravni nad igro otrok. Ob tem se vključuje z miselnimi izzivi.
Refleksija otrok - Kaj so se naučili, spoznali? - Kaj jim je bilo všeč? - Kako so se počutili?	Pri refleksiji so otroci povedali, da jim je bilo najbolj všeč iskanje pravega gesla za skrinjico z zakladom ter igranje vlog, pri katerem so zaigrali različne situacije s spleta. Nekateri so izpostavili tudi izdelovanje mreže prijateljev s klobčičem volne. Težave so se pojavile predvsem pri razvrščanju kartic med »varen« in »nevaren klik«, saj se nekateri otroci niso bili prepričani, kako naj se odločijo, prav tako pa je bilo nekaterim težko zapomniti si pravilno zaporedje barv za geslo. Otroci so povedali, da so se naučili, da gesla ne smejo razkriti nikomur ter da svojih slik ne smejo deliti z neznanci. Spoznali so tudi, da se v primeru, če bi jih na spletu kaj prestrašilo, lahko zaupajo odraslim, na primer staršem ali vzgojiteljici.

Refleksija vzgojitelja - Izpostavite pozitivne vidike izvedene dejavnosti. - Izpostavite morebitne pomanjkljivosti izvedene dejavnosti. - Kaj bi lahko izboljšali oz. spremenili in kako?	Cilji dejavnosti so bili v veliki meri doseženi, saj so otroci skozi igro in praktične primere spoznali osnove varne uporabe spleta, prepoznali razliko med prijaznim in neprijaznim vedenjem na spletu ter se naučili, komu se lahko zaupajo, če jih kaj na spletu prestraši. Otroci so naloge na posameznih postajah večinoma dobro razumeli, predvsem zato, ker so bile dejavnosti predstavljene na konkreten, igriv in njim razumljiv način. Pri nekaterih, predvsem mlajših otrocih, je bilo občasno potrebno dodatno pojasnilo ali ponovitev navodil. Najbolj uspešna se je izkazala postaja s »skrinjico z zakladom«, saj je otroke najbolj pritegnila in jih je spodbudila k razmišljanju o pomenu gesla in varovanja osebnih podatkov. Prav tako je bila zelo dobro sprejeta postaja z igranjem vlog, kjer so otroci aktivno sodelovali in razvijali empatijo do situacij, s katerimi se lahko srečajo na spletu. Največ težav so otroci imeli pri razvrščanju kartic na »varen« in »nevaren klik«, saj nekateri pojmi zanje še niso bili dovolj konkretni oziroma povezani z lastnimi izkušnjami. Težave so se pojavile tudi pri pomnjenju zaporedja barv pri geslu, kar pa je smiselno, glede na njihovo starost. Dejavnost bi v prihodnje lahko izboljšali z dodatnimi, še bolj nazornimi primeri pri postaji z razvrščanjem kartic, morda z uporabo resničnih ali bolj nazornih situacij iz otrokovega vsakdana. Smiselno bi bilo tudi podaljšati čas na posameznih postajah, saj so otroci pri nekaterih dejavnostih potrebovali več časa za razmislek in pogovor, kot je bilo prvotno predvideno.
Spremljanje napredka otrok	Napredek spremljam z opazovanjem otrok med dejavnostjo in pri prosti igri v kotičku. Pozorna sem na to, ali otrok prepozna razliko med varnim in nevarnim klikom, ali razume pomen gesla kot skrivnosti ter ali zna poimenovati osebo, ki bi ji zaupal, če bi ga na spletu kaj prestrašilo. Spremljam tudi, ali otrok pri igri vlog ustrezno prepozna prijazno in neprijazno vedenje na spletu ter ali pridobljeno znanje prenaša v vsakodnevne pogovore in igro.

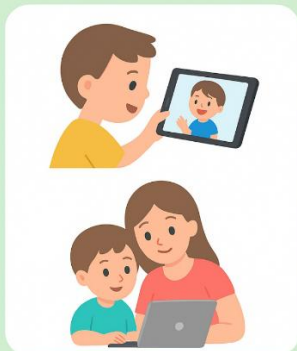
Fotografije, izdelki

	 Geslo poznam samo jaz in odrasli, ki jim zaupam. Če kdo sprašuje po geslu, povem odraslemu.
Viri in literatura Spletne povezave do gradiv ali navedba vira ali literature.	Kurikulum za vrtce. (2025). Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Sektor-za-predsolsko-vzgojo/Dokumenti-smernice/KURIKULUM-ZA-VRTCE-2025.pdf Pinterest. (b.d.). <i>Pinterest</i>. https://www.pinterest.com

Priloge

VAREN KLIK

NEVAREN KLIK

